

1830.

BREDASCHE

-Staats-, Letterkundig-,

Nieuws-

Zaterdag

COURANT

en Wetenschappelijk

Blad.

den 20 November.

NEDERLANDEN.

Amst., den 19den November.

Een particuliere brief van Rotterdam van gisteren meldt ons: Het engelsch ministerie heeft zijne demissie genomen; men weet de zamenstelling van het nieuwe nog niet. Lord Grey scheen met de vorming er van belaat; de voormalige ministers behouden hunne portefeuilles tot dat er nieuwe benoemd zullen zijn. De fondsen zijn eenigzins verzezen.

De Heeren Cartwright en Bresson zijn, van Brussel, te Londen terug gekomen; daadlijk daarop heeft er eene conferentie van al de ministers der vreedende mogendheden, benevens de Lords Wellington en Aberdeen, plaats gehad, die tot twee uren in den morgen geduurd heeft; men weet niet, wat er den uitslag van is geweest.

Aan de stoomboot-maatschappij te Rotterdam was, van wege ons Gouvernement, aanschrijving gekomen, om 7000 Zwitsers, met stoomboten, van Keulen af te halen, en gedeeltelijk naar Nijmegen, gedeeltelijk naar 's Hertogenbosch over te voeren; deze troepen zijn reeds van Basel naar Keulen vertrokken.

Door sommige dagbladen is de aanstaande ontruiming der Citadel te Antwerpen als vrij zeker opgegeven. Men heeft zelfs die ontruiming laten voorkomen als een gevolg van de beradslagingen der groote Mogendheden over de belgische zaken. Wij kunnen dat gerucht echter stellig tegespreken. Dergelyk besluit, behelst de Citadel uit Holland toevoer van hout, ter zamenstelling van meerdere bouwwerke gebouwen en de werkzaamheden aan deze stadte geen onafgebroken voort, hetgeen zeker niet het geval zoude zijn, indien de regering het minste plan had, om de bezetting te gestaten. Ook is aan de bezetting der Citadel, in de winter, bekend gemaakt, dat zij er op rekken moest aldaar den winter door te brengen. De laste geest bezield deze bezetting, en van den opperbevelhebber af tot aan den ondergeschiktsten soldaat toe wordt steeds in een gevoel gedeeld: handhaving van Hollands krigsroem, trouw aan koning en vaderland is de leuze van allen.

Wij vermelden dat de aanzienlijke bezettingen, welke de waardigen opperbevelhebber, de generaal van Geoy, te Namen had, door de rooizuchtige vrijheidsvrienden zijn in beslag genomen.

Deze waak, welke men waant te redden, niet moet strekken tot schand voor de trouw en voor de vaderlijke zorg, want mede de waardige bevelhebber zoo lang de belangen van Namen in bezetting heeft, zal hij niet voor de onafhankelijke gestroopten aan zijnen beveling voor de veruiting zijner dufte verplichting; die hij, in vrees van alles, opwaakbaar tot aan zijnen laatsten ademtogt zal nakomen.

Wij zullen ontsien een en ander nader en officiele berichten mededeelen.

Een ooggetuige, welke, den 14den, uit Doornik is vertrokken, heeft ons eenige bijzonderheden omtrent den toestand der plaats, als ook van het land, hetwelk hij doorgetrokken is, mededeeld.

Te Doornik, had men, sedert eenige dagen, over Frankrijk, vele vrijwilligers zien binnen trekken, die, volgens hun zeggen, Belgische men helpen bevrijden, doch naar ons gevoelen de armeele krijgsman vergooten, die zich thans reeds overal in de zuidelijke streken moet gevoelen. Volgens het gezegde van eenige Doornikse inwoners, bedroeg het getal er van 5000 man. De verhalen verhaalde echter, er zoo vele niet gezien te hebben. Ruim veertien dagen geleden was er uit Doornik eene colom reguiliere belgische troepen infanterie, en een escadron jagers te paard uitgetrokken, zich naar Limburg driferende. De overige reguiliere troepen durfde men niet wegzenden; uit hoorde men eens volksbeweging vreesde. Het gemeen, niet alleen daar ter plaatse, maar in alle steden en

steden, die genoemde persoon was doorgetrokken, nam eene dreigende houding aan en merde tegen het belgisch bestuur, zeggende, dat de Hollanders bette betaalden, en veel geld vasthielden, waardoor de lagere standen in de gelegenheid gesteld werden, om veel te verdienen.

De wekelijkse koorzmarkten moesten door de troepen en de gewapende Burgermagt beschermd worden, en onderscheidene malen hadden daarbij gevechten tusschen deze en het gemeen plaats. Alles was neerslagtig en vreesweriandag naar de terugkeer van den voormaligen staat van zaken.

Het voorloopig gouvernement had eene algemeene wapening of liever een algemeen uitrukken voorgeschreven, waarbij alle weerbare manschappen van 21 tot 50 jaren moesten opkomen. Overal hoorde men de trom roeren en zag men manschappen vertrekken; alle wapens, voor het grootste gedeelte, van geene andere wapens dan van steekhou met messen voorzien waren. Deze soort van landstorm zal geen seldij trekken, om reden de Potter verklaard heeft, er geene fondsen voor handen waren. Hij diende het vaderland voor niet (hiernaas teiffelen wij) dit voorbeeld moest door de anderen gevolgd worden, enz.

Den gedeelte der disponible troepen waren naar Limburg, het andere gedeelte naar de Noord-Brabandsche grenzen opgetrokken. Dit bij aankomsten, had de verhalen gezien, dat de rebellen klein en werkzame vloten van balken en boomstammen met een opstaand buisje vervoerden. Volgens den gerins afkomstigen dezer vlieten gerekend, kunnen zij niet anders dan tot branders tegen de schepen dienen. General hadden de rebellen order, om met op deze troepen te storen, en valseg het zeggen van deze ooggetuige, bestond in eenen vrees, dat de laatste dezer maand, een vijandelijke troepen leggen op onze grenzen, doch overschrijven dezelve niet. Te Nispen en Lichen staan de voorposten tegen over elkander, en kunnen met elkanderen spreken. Westschijnt wederom door 800 rebellen bezet te zijn.

Particuliere berichten, uit Antwerpen alhier ontvangen, melden dat de Potter, Brussel heeft moeten verlaten en dat zijn leze verband is. Ook werd, als stellige waarheid, opgegeven, dat de bevrachte kassei uit Antwerpen was verdreven. Men klaagde aldaar geweldig over het bezwaren, dat de 6000 man onregelde troepen welke voortdurend bij de ingezetenen gehuisvest werden, zonder dat het stedelijk bestuur zich met derzeiver verpleging wilde inlaten. Dezulke der inwoners, die iets te verliezen hadden, waren in gedurige vrees, dat de rooversbender eenige ongeregelheden zouden bedrijven, welke den reguiliigen toorn van den luitenant general Chasse konden opwekken, die de rebellen alleen door den schrik, die hij hun had aangejaagd, in bedwang hield, maar die, wanneer zij konden, zeker hunne verbittering tot uiting zouden geven, en zich niet onthouden zouden, om hem, op een vreedelijke wijze, aan hunne woede op te offeren en den vrees door sluipmoord uit den weg te ruimen. Zoo verhaalde ons, dat er een persoon, bij wien een brief voor de stad gevonden was gearresteerd, maar het stadhuis gevoerd, aldaar op een onmenselijke wijze vermoord zou zijn. Kooplieden en handwerken stonden stil, hetwelk de grootste onrustigheid onder de meer geroede klasse des volks veroorzaakte. De binnenoode gasten waren, alles behalve discreet bij hunne gespreken, en werden hoe langer hoe onbeschaamder in hunne uitlatingen, wel wetende dat men hun uit vrees voor hunne dreigende ongeregelheden, die nogmaals voor de stad zoo noodlottig zouden kunnen zijn, alles moet inwilligen. Dan de Antwerpenaars behoorden ook te begrijpen, dat het zonen der vrijheid, en wel eener onbepaalde (illimitée) vrijheid, zijn, die hun deze, te voren door hen ongekende, eerstelingen van de gezegende vruchten der omwenteling hebben aangebragt!

Het Journal de la Haye zal, op raad van een zijner correspondenten, in het vervolg eene rubriek *Logens der frantsche nieuwspapieren opzigtelijk Holland en België*, aannemen. De correspondent raad den redacteur aan, om met de, in het *Journal des Debats* van den 5den uit *le Belge* overgenomen logens te beginnen, te weten: *De ontruiming der Citadel van Antwerpen begint.* — *De Generaal Chassé heeft eenen aanval van roerte gehad,* enz.

Het engelsch dagblad *the Times* merkt de vreemde positie van den hertog van Wellington op, die Buonaparte geslagen heeft en thans door liefelijke meisjes en gaauwdieven uitgejouwd wordt.

Opmerkelijk is het gezegde van den generaal Lafayette tegen den opstand, onlangs geuit: Hij zeide: » Onder een vrij en wettelijk constitutioneel gouvernement is de gehoorzaamheid aan de wet de heiligste plicht.

Wij lezen in *le Courrier Francais*: » Engeland en Pruisen, schijnen groote waarde aan de verheffing des Prinsen van Oranje tot den Belgischen troon te hechten. Zij hebben aangeboden, om het grondgebied van dat land met een gedeelte der vijf provincien te vergrooten, ten einde eenen magtiger en tot het afweren van eenen aanval, van welken kant die ook zou mogen komen, geschikter staat te vormen. Frankrijk zou zeker verre zijn van zich tegen dergelijk een ontwerp te verzetten. Dat land verlangt thans, vóór alle dingen, een constitutioneel gouvernement met welke het verbindtissen kan aangaan, habij deszels grenzen gevestigd te zien; *de tijd zal het overige verrigten.*

Alles, wat wij heden van Engeland vernemen, zegt de *Gazette de France* van den 17den dezer, bevestigt hetgeen wij, in ons vorig nummer, van het onderscheid tuschen het engelsche en het frantsche volk gezegd hebben. Daar, waar wy eene omwenteling bewerken, komt het in Engeland slechts tot geringen opstand of mutten. Indien er in Engeland ooit eene revolutie plaats had, kan men verzekerd zijn, dat er geen huis staande of eene roede gronds aan eenen eigenaar zou blijven. Ook zijn alle bewegingen, welke mogten strekken, om eene revolutie tot stand te brengen, zoo geschikt, om de bestaande regering te versterken, dat weder weder minister van de hertog van Wellington beschuldigd worden zou van die aangestookt te hebben.

Den Engelsman, aan wien de staat zijner natie zeer wel bekend is, schrijft, dat er, in geval van afstand van den hertog, slechts twee lieden in Engeland zijn, die den troon zouden wenschen, en zich met het ministerie te belasten, te weten de heren *Hume* en *Gabbet* (zie hier boven).

Het korps jagers, teische studenten, den 11. maandg hier binnen gemarcheerd was, is gisteren van hier naar Oosten heeft vertrokken.

Heden morgen, den 19den, hebben zich denige twaalf regimenten te Groot- en Klein Zundert verbond, en hebben na aldaar een vagen gerequireerd te hebben, het grondgebied van Noord-Brabant weder verlaten. Deze troepen hebben na Hoogstraten verlaten te hebben, wederom zeer voordelinge positien en tevens ook verdere maatregelen genomen, om de Provincie Noord-Brabant niet alleen naar de zijde van Antwerpen maar ook naar die van Limburg te dekken, waartoe reeds twee bataljons heden morgen zijn. Deze maatregel wordt door de overstandhouders als zeer voordelinge, alzoo dat gedeelte van dit gewest, tot dus verre geheel voor den vijand openlag en aan deszelfs oproopten, zoo als reeds gebleken is, ten doel stond.

Monschrijft ons van den Moerdijk: De Kapitein ter zee *A. W. de Man*, met de derde afdeling der defensie te water belast, en die met een jagt in de Dordtsche Kijkster heeft reeds eene aanzienlijke magt georganiseerd, welke nog meer versterkt wordt. Zoo dikwijls wind en weer het toelaten, oefent zich met de hertog onder bevel van den Kapitein *Wittehaan Bronovo*, bestaande uit 10 gewapende kanonneerboten, alles met vrijwilligers bemand. Gisteren, de verjaardag onzer geliefde Koningin, kwam deze divisie met de vlag in top naar ons toe te yeren, scheerde zich in linie van bataille en hield een spiegel-geslacht, onder het luid hoerpe der manschappen, dat schied met te drinken, dat, zoo de rebellen zich hier durfden wagen, onze zeevleugel (worden) toegen, hunner makkers te Antwerpen waardig te zijn.

Is het een edel schouwspel, zoo vele jongelingen het vader-

land hunnen arm te zien aanbieden, zoo vele anderen hunne beurlaten te zien openen, niet minder schoon is het, een ander bewijs van vaderlandsliefde op te merken, dat tevens met een menschlievend doel gepaard gaat. Wij vernemen dat eene groote hoeveelheid linnen, flanel, compleeten en dergelijke meer, voor de gekwelden, die hier in de garnizoens ziekenzaal verpleegd worden, door ingezetenen dezer vesting, van Rotterdam, Nijmegen, Middelburg, Zierikzee, enz. opgekonden zijn. Wij kunnen deze menschenlievende daad niet genoeg prijzen, en bevelen ze inzonderheid aan de zorg onzer vaderlandsche vrouwen.

De heer *Roussel* districts-commissaris te Leuven, heeft zijn ontzorg genooten, en is provisioneel door de heer *T. Serclaes de Mornmerson* vervangen. *Roussel* had plegtig beloofd, dat de moord aan den majoor *Gaillard* gepleegd gewroken moest worden, en, dat tegen de moordenaars geen geregtelijk onderzoek is in het werk gesteld, heeft hij gemeend zich te moeten verwijderen.

Volgens berigten zouden de Belgische liniestroepen bijna 24000 man van allerlei wapens bedragen.

N.B. In ons nummer van gisteren, is, door misverstand, eene zinstorende mistelling, ingeslopen. Op bladz. 2 kolom 1 regel 4, staat het jaartal 1835, men leze, daarvoor 1930.

De eerste kamer der Staten-Generaal is gisteren en heden vergaderd geweest. In hare zitting van heden heeft dezelve aangenomen het ontwerp van wet betreffende de provisionele begrotingen voor het volgende jaar, en dat betreffende de grondbelasting.

Op de gevangenpoort alhier is geverstigd geworden de raad van administratie voor de mobiele schutterijen van het rijk met het daaraan verbonden magazijn van kleedingstukken.

De zeventiende verjaardag van de omwenteling in de verenigde Nederlanden is heden op de gebruikelijke wijze gevierd geyorden.

Heden zijn weder eene compagnie jagers, benevens eenige grenadiers uit deze stad naar het leger gemarcheerd.

Heden is de schutterij, benevens die te nacht, door den kolonel van dezelve, in deze stad gerespecteerd geworden. Van de zijde van het Departement van Oorlog is, omrent het verschaffen van jassen voor dat gedeelte der schutterijen, hetwelk enkel diensten uitoefent binnen de steden of gemeenten alwaar de leden wonen, in overweging gegeven, of het niet voldoende zou zijn, dat elk plaatselijk bestuur, door het aanschaffen van een zeker aantal nacht- of nachtsjassen, zeelve in die behoefte voorziet, zynde dat Departement mede van oordeel, dat het wenschelijk is, dat de tot behoud der rust gedurende den winter geyende, vordende manschappen, (ofschoon zich geene uniforme kleeding aanbehoefde) van kamotjassen en kwartiermaten worden voorzien.

Z. M. heeft, bij besluit van den 26sten October jl. bepaald het te ganceten bedrag, dat belooning voor ontvangens, die niet als dubbeltelinge metgunning, en welke dienst begyven, te met het mobiele gedeelte der schutterijen, uitrekken, bepaald, dat zoo denige ontvangens in het volle gebed der belooningen slaweds van de hussaube bekentoor, gelderijgen die posten, verboden, zullen blijven,mits dat zij, gedurende die afwezenheid, ten gunste der administratie, waartoe de afwezenen, van hunne rekening en ten linnenvoerantwoording, in de verarsening van hunne bevolkingen, voorziening, mits als staal, nochtan niet te verzuimen.

Nog is, bij besluit van den 5den September jl. is door Z. M. bepaald geyorden, dat in geval de leden der schutterijen, door het vertrek der militaire garnisoenen, of uit seingen anderen hoode, op last der hiertoe bezorgde autoriteiten, in de verrijting mochten worden, om machten van 24 uren waer te nemen, dezelve voortop die voor; zoo zij zulks mochten verlangen, voor elke zoodanige wacht, op de volgende wijze zullen worden schadeloos gesteld: de wafelen: Een onderofficier met f 1.00; een korporaal f 0.60, een tambour of schutter f 0.50. Alle wanneer de schutterijen met eenige diensten buiten de gemeente belast worden, in de 24 uren, mits de officieren en manschappen van hunne vaste woonplaatsen afwezig zijn, daggeliks, het gedeelte van den dag gerekend voor het geheel, mits zij voor zoo ver zij zulks mochten verlangen, aan hun, van de hiertoe, als schadeloosstelling zullen worden geyven, een onderofficier f 3.00; aan een kapitein of luitenant f 2.00; aan een onderofficier f 1.20; aan een korporaal f 1.00; aan een tambour of schutter f 0.75. De betaling zal geschieden uit de fondsen van het Departement van Oorlog.